



PETRA NOORDHUIS nd.nl/nederland BEELD QUINTANA BEACH COUNTY PARK

# Het weer in de wereld staat op zijn kop

...Het weer staat wereldwijd op de kop: 2023 past niet in de weerpatronen van de afgelopen dertig, veertig jaar.

...Er is niet eerder zo weinig zee-ijs gemeten rond Antarctica, de wereldwijde temperatuur schiet uit, de Noord-Atlantische Oceaan is extreem warm en de CO<sub>2</sub>-uitstoot door bosbranden piekt.

## ► AMERSFOORT

'Het ene na het andere weerrecord wordt gebroken, er zijn enorme bosbranden in Canada en de politiek reageert nog steeds niet. We moeten nu echt iets gaan doen om erger te voorkomen. De CO<sub>2</sub>-uitstoot moet snel naar beneden', zegt Femke de Jong, oceanograaf bij het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ). De oceanen warmen volgens haar sneller op dan de klimaatmodellen voorspelden. 'Het klimaat is gevoeliger dan gedacht.' Als je de temperaturen van alle zeeën bij elkaar optelt, dan waren ze niet eerder zo warm, zegt klimaatoloog Reinier van den Berg. 'Het gaat om slechts een halve graad of een graad, maar voor zo'n enorme bak met water is dat heel veel. Het is de vraag wat voor gevolgen dit heeft voor de biodiversiteit en de voedselzekerheid. We weten ook niet wat voor gevolgen de warmere zeeën hebben voor de weerpatronen. Zeeën geven de warmte aan de lucht. Meer warmte kan tot meer regen op de ene plek en meer droogte op de andere plek leiden. De bekende weerpatronen zijn zoek. We kunnen met aparte verrassingen te maken krijgen.'

## paradox

De Noord-Atlantische Oceaan warmt nog sneller op dan andere zeeën. Dit kan samenhangen met schonere brandstoffen in de scheepvaart, zegt Van den Berg. 'Er zijn studies die daarop wijzen. Er wordt op minder vervuulende stookolie gevestigd, waardoor minder zwaveldioxide wordt uitgestoten. Dat is op zich een goede



Sinds afgelopen weekend spoelen op het strand van Quintana in Texas dode vissen aan. De vissen zijn mogelijk doodgegaan door een laag zuurstofgehalte in de opwarmende oceaan.

zaak, maar die zwaveldioxide heeft ook een dimmend effect op het zonlicht. De drukst bevaarde container- en tankerroutes liggen op het noordelijk halfrond.' Het is een 'paradox' dat schoner varen mogelijk een opwarmend effect heeft, terwijl schoner varen wel nodig is, zegt Van den Berg. Ook schoner energie opwekken leidt tot minder luchtvervuiling en dus minder *global dimming*.

De schonere scheepvaart draagt bij aan de opwarming van de Noord-Atlantische Oceaan, beaamt Femke de Jong, maar is zeker niet de enige oorzaak. 'We weten niet of de warmte alleen uit de atmosfeer komt of dat de oceanocirculatie wat anders is, waardoor meer warmte in de oceaan blijft.' Het orkaanseizoen zal langer worden door het opwarmen van het subtropische gebied van de Atlanti-

sche Oceaan, aldus De Jong. Ze verwacht dat de oceaan ook het zuiden van Europa zal opwarmen. 'De Stille Oceaan zal de komende tijd nog verder opwarmen, omdat El Niño aan het warmdraaien is', zegt klimaatoloog Van den Berg. Dit natuurverschijnsel zorgt ervoor dat het oceanoppervlak opwarmt. De afgelopen drie jaar zorgde tegenhanger La Niña ervoor dat relatief koud zee-

water naar boven borrelde, waardoor het oceanoppervlak afkoelde en makkelijker warmte opnam. 'Voor Nederlanders is El Niño een ver-van-mijn-bedshow. Voor mensen die dicht bij de evenaar wonen is dat anders. Er zal door El Niño op sommige plekken te veel regen vallen en op andere veel te weinig.' Australië wordt droger en Zuid-Amerika juist natter. <

## DROOGTE BLIJFT

De grote bosbranden die in Canada en Siberië woeden, hangen samen met langdurig droog en warm weer, zegt meteoroloog Reinier van den Berg. 'En dat hangt weer samen met stilliggende hogedrukgebieden. Dat is ook bij ons in Nederland de oorzaak van de historische droogteperiode waar we in zitten.'

Woensdag wordt in Nederland een record uit 2007 geëvenaard: dan heeft het 33 dagen niet geregend in De Bilt. 'Hogedrukgebieden blijven vaker lang plakken, omdat in een warmer wordend klimaat de straalstroom vaker in de verstoorde stand blijft staan. Dat blijkt uit een studie van het KNMI van vorig jaar. Stilliggende weerpatronen kwamen altijd wel voor, maar nu zijn die perioden met één of twee weken opgerekt.'

De Noordzee is ook warm, maar dat heeft beperkt effect op het Nederlandse weer, zegt Van den Berg. 'De temperatuur op land wordt bepaald door waar de wind vandaan komt. Het is nu warm door een noordoostenwind. Volgende week krijgen we te maken met een zuidwestelijke wind en kan er vanaf maandag of dinsdag eindelijk een onweersbui vallen. Als de wind van zee komt, wordt het koeler. Als de zee bijvoorbeeld 15 graden is in plaats van 14 graden, voelt het nog steeds koel aan.'

NL

ANP nd.nl/politiek

## Experts verdeeld bij adviezen over btw op groente en fruit

### ► DEN HAAG

Het nultarief voor de btw op groente en fruit dat in het coalitieakkoord is aangekondigd, bezorgt de Belastingdienst 'fiscale buikpijn', zegt beleidsadviseur Toon Vroon. Ook andere fiscalisten en gedragswetenschappers zijn kritisch. Maar gezondheidsdeskundigen spreken van een noodzakelijke stap.

De gezondheidsdeskundigen wijzen op het groeiende aantal mensen met overgewicht en andere problemen als gevolg van een slecht voedingspatroon.

De Tweede Kamer liet zich maandag in vier blokken verder bijpraten over dit vraagstuk, door kenners van zowel het menselijk lichaam, het menselijk gedrag als het fiscale stelsel. Dat leverde tegenstrijdige inzichten op. Onderzoekers van SEO Economisch

Onderzoek plaatsten dit voorjaar in een rapport al vraagtekens bij het nultarief, dat mogelijk niet erg effectief zou zijn en tot veel juridisch getouwtrek kan leiden over wat nu precies groente en fruit is.

### chronische ziekte

Gezondheidswetenschapper Maartje Poelman van de Wageningen Universiteit vindt het geringe effect dat dit onderzoek laat zien geen reden het niet te doen. 'Als iedereen een klein beetje gezonder wordt, dan heeft dat gigantische gevolgen voor de volksgezondheid op populatieniveau', legt zij uit. 'Op deze manier kunnen we zorgen dat een groep Nederlanders geen chronische ziekte ontwikkelt.' Het schrappen van de btw moet volgens de gezondheidsexperts ook niet op zichzelf staan. Het moet onderdeel

zijn van een breder plan om te zorgen dat mensen gezonder willen gaan eten, en zich dat ook kunnen veroorloven. Nu lukt het vooral mensen met hogere inkomens om aan voldoende groente en fruit te komen. Zij zouden dan ook het meeste profiteren als daar minder omzetbelasting over wordt betaald.

Fiscalisten als Vroon vrezen evenwel dat het nultarief op groente en fruit uitvoeringstechnisch een ramp wordt. Ook komt het zogeheten neutraliteitsbeginsel in het geding, dat bepaalt dat de btw geen onderscheid mag maken tussen producten die op elkaar lijken. Want welke bewerkingen en toevoegingen zijn dan toegestaan, zonder dat een product niet langer aan de criteria voldoet? Het kabinet beraadt zich nog op de conclusies van het onderzoek. <

advertentie

### Oproeping jaarlijkse vergadering van participatiehouders van het Blue Sky Eagle Fund

Participatiehouders en deelnemers worden uitgenodigd tot het bijwonen van de jaarlijkse vergadering van participatiehouders, te houden op donderdag 29 juni 2023 om 13.00 uur op het kantoor van Blue Sky Group, Professor E.M. Meijerslaan 1, 1183 AV Amstelveen.

#### Agenda:

1. Opening
2. Verslag beheerder en bewaarder over gang van zaken in het afgelopen boekjaar
3. Vaststelling jaarrekening over het afgelopen boekjaar
4. Dechargeverlening beheerder over het afgelopen boekjaar
5. Dechargeverlening bewaarder over het afgelopen boekjaar
6. Sluiting

Het jaarverslag 2022, de agenda alsmede de overige vergaderstukken liggen ter inzage op het kantoor van Blue Sky Group, Professor E.M. Meijerslaan 1 te Amstelveen, tel.: (020) 426 62 66.

Deelnemers die de vergadering wensen bij te wonen dienen zich via het e-mail adres [vermogensopbouw@blueskyeaglefund.nl](mailto:vermogensopbouw@blueskyeaglefund.nl) aan te melden onder vermelding van hun rekeningnummer. De uiterste datum van aanmelding voor de vergadering is donderdag 22 juni 2023. Aan deelnemers kan worden verzocht om zich voorafgaande aan de toelating tot de vergadering te legitimeren. Deelnemers worden derhalve verzocht een geldig legitimatie- bewijs (zoals paspoort of rijbewijs) mee te nemen.

Amstelveen, 13 juni 2023  
BSG Fund Management B.V.